

144. sz. Ajánlás

a benzolártalmak elleni védekezésről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1971. június 2-án ötvenhatodik ülészakára ült össze, és

Miután elfogadta a benzolról szóló 1971. évi Egyezményt,

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a benzollal összefüggő veszélyek elleni védelemről, - amely kérdés az ülészak napirendjének hatodik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlásként adja közre,

a mai napon, 1971. június 23-án, elfogadja az alábbi Ajánlást, amely „a benzolról szóló 1971. évi Ajánlás” néven idézhető:

I. HATÁLY

1. A jelen Ajánlás minden olyan tevékenységre vonatkozik, ahol a munkavállalók ki vannak téve az alábbi veszélyeknek:

- (a) aromás szénhidrogén benzol C_6H_6 , a továbbiakban "benzol";
- (b) olyan termékek, amelyekben a benzoltartalom meghaladja az 1 térfogatszázalékot, a továbbiakban "benzoltartalmú termékek"; benzoltartalmát az illetékes nemzetközi szervezetek által ajánlott analitikai módszerekkel kell meghatározni.

2. A jelen Ajánlás 1. bekezdésének rendelkezéseitől függetlenül a jelen bekezdés (b) pontjának hatálya alá nem tartozó termékek benzoltartalmát lehetőség szerint csökkenteni kell annyira, amennyire ez a munkavállalók egészségének védelme érdekében szükséges.

I. A BENZOL HASZNÁLATÁRA VONATKOZÓ KORLÁTOZÁSOK

3. (1) Minden olyan esetben, amikor léteznek egészségre nem káros vagy kevésbé káros helyettesítő termékek, benzol vagy benzoltartalmú termékek helyett ezeket a helyettesítő termékeket kell használni.

(2) A jelen bekezdés (1) albekezdése nem vonatkozik

- (a) a benzol előállítására;
- (b) a benzol felhasználására vegyi szintézisnél;
- (c) a benzol felhasználására gépjármű-üzemanyagban;
- (d) laboratóriumokban végzett analitikai vagy kutató munkákra.

4. (1) Meg kell tiltani a benzol vagy a benzoltartalmú anyagok felhasználását a hazai törvényekben vagy jogszabályokban meghatározott bizonyos technológiai folyamatokban.

(2) Ennek a tiltó rendelkezésnek ki kell terjednie legalább a benzol és benzoltartalmú termékek oldószerként vagy hígítóként való felhasználására, kivéve azokat az eseteket, amikor az eljárás egy zárt rendszerben történik, vagy ahol lehetőség van más, legalább ugyanennyire biztonságos módszerek alkalmazására.

5. Az illetékes hatóság által meghatározandó esetekben tiltani kell a hazai törvényekben vagy jogszabályokban meghatározandó egyes benzoltartalmú ipari termékek (pl. festékek, lakkok, masztix, ragasztóanyagok, kötőanyagok, nyomdafestékek vagy különböző oldatok) forgalomba hozatalát.

III. TECHNIKAI INTÉZKEDÉSEK A VESZÉLYEK ELHÁRÍTÁSÁRA; FOGLALKOZÁSEGÉSZSÉGÜGY

6 (1) Üzemegészségügyi és technikai intézkedésekkel gondoskodni kell a benzol vagy benzoltartalmú anyagok veszélyeinek kitett munkavállalók hatékony védelméről.

(2) A jelen Ajánlás (1) bekezdésének rendelkezéseitől függetlenül ezekre az intézkedésekre abban az esetben is sort kell keríteni, amikor a munkavállalók egészségét veszélyeztető termékek benzoltartalma nem éri el az 1 térfogatszázalékot, de az intézkedések nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a benzol koncentrációja a levegőben ne haladja meg az illetékes hatóság által meghatározott értéket.

7. (1) A benzol vagy benzoltartalmú termékek előállításához, kezeléséhez vagy felhasználásához használt helységekben meg kell tenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy megelőzzék a benzol elpárolgását és a helység levegőjének szennyezését.

(2) Ott, ahol a munkavállalók ki vannak téve benzol vagy benzoltartalmú termékek káros hatásának, a munkaadó köteles gondoskodni arról, hogy a benzol koncentrációja a munkahelyek levegőjében soha ne haladja meg az illetékes hatóság által meghatározott legmagasabb értéket; ez a legmagasabb érték nem lehet nagyobb a 25 rész per millió rész (80 mg/m^3) határértéknél.

(3) A jelen bekezdés (2) albekezdésében említett maximális koncentrációt a lehető legrövidebb időn belül csökkenteni kell minden olyan esetben, amikor az egészségügyi vizsgálatok eredményei ezt indokolják.

(4) Az illetékes hatóságoknak irányelvekkel kell segíteni a benzol koncentrációjának munkahelyi mérését.

8. (1) A benzol vagy benzoltartalmú anyagok felhasználásával járó munkafolyamatokat lehetőség szerint zárt rendszerben kell végezni.

(2) Ott, ahol a munkafolyamatok elvégzése zárt rendszerben nem megvalósítható, azokat a munkahelyeket, ahol benzollal vagy benzoltartalmú anyagokkal dolgoznak, fel kell szerelni olyan hatásos eszközökkel, amelyek a munkavállalók egészségének biztonságos védelméhez szükséges mértékben szavatolják a képződő benzolgőz elszívását.

(3) Gondoskodni kell arról, hogy folyékony benzol vagy benzolgőzt tartalmazó hulladék ne veszélyeztesse a munkavállalók egészségét.

9. (1) Azokat a munkavállalókat, akiknél számolni kell azzal, hogy bőrfelületükre folyékony benzol vagy benzoltartalmú folyadék kerülhet, el kell látni olyan egyéni védőfelszereléssel, amely megakadályozza, hogy a benzol a bőrön keresztül bekerüljön az illető szervezetébe.

(2) Azokat a munkavállalókat, akik valamilyen rendkívüli oknál fogva kénytelenek olyan munkahelyen dolgozni, ahol a levegőbe kerülő benzol koncentrációja meghaladja a 7. bekezdés (2) albekezdésében említett értékhatárt, el kell látni a benzolgőz belélegzését megakadályozó egyéni védőeszközökkel. A kitétség időtartamát a lehető legrövidebbre kell korlátozni.

10. Minden munkavállalónak, aki ki van téve a benzol vagy a benzoltartalmú termékek káros hatásának, megfelelő munkaruhában kell végeznie munkáját.

11. Benzol vagy benzoltartalmú termékek használata kézmosáshoz vagy a munkaruha tisztításához szigorúan tilos.

12. Azokba a helyiségekbe, ahol a benzol előállítását, kezelését vagy felhasználását végzik, élelmiszert bevinni, illetve élelmiszert fogyasztani szigorúan tilos. Az ilyen helyeken tilos a dohányzás.

13. Azoknál a vállalatoknál, ahol benzolt vagy benzoltartalmú termékeket állítanak elő, kezelnek vagy használnak fel, a munkaadó köteles megtenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsa a munkavállalók számára

- (a) a megfelelő helyeken, elegendő számban felállított és megfelelően karbantartott tisztálkodó létesítményeket;
- (b) megfelelő étkezőhelyiségeket, kivéve azokat az eseteket, amikor biztosítottak az üzemén kívüli étkezés feltételei;
- (c) öltözőket vagy egyéb, megfelelően berendezett létesítményeket, ahol a munkavállalók a saját utcai ruházatuktól elkülönítve tárolhatják a munkaruhát.

14. (1) A jelen Ajánlás 9. bekezdésében említett egyéni védőeszközök és a 10. bekezdésben említett munkaruha beszerzéséről, tisztításáról és rendszeres karbantartásáról a munkaadók kötelesek gondoskodni.

(2) Az érintett munkavállalóktól meg kell követelni az ilyen egyéni védőeszközök és a munkaruha használatát és megőrzését.

IV. FOGLALKOZÁSEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉSEK

15.(1) Azoknak a munkavállalóknak, akiknek benzol vagy benzoltartalmú anyagok használatával járó munkafolyamatokat kell végezniük, részt kell venniük

- (a) egy alapos előzetes orvosi alkalmassági vizsgálaton, amelynek kötelező része egy vérvizsgálat;
- (b) időszakos felülvizsgálatokon, amelyekhez hozzátartoznak a biológiai vizsgálatok, többek között egy vérvizsgálat; a vizsgálatok gyakoriságát nemzeti törvényekben vagy jogszabályokban kell rögzíteni, a két egymást követő vizsgálat közötti idő azonban nem haladhatja meg az egy évet.

(2) Egy ország illetékes hatósága a munkaadók és a munkavállalók legrepresentatívabb érdekképviselőiteivel (ahol ilyenek léteznek) való konzultációt követően mentesítheti a munkavállalók egyes csoportjait a jelen bekezdés (1) albekezdésében említett rendelkezések hatálya alól.

16. Az orvosi vizsgálatok alkalmával az érintett munkavállalókat írásban tájékoztatni kell a benzol egészségre káros hatásaival szembeni védekezéséről.

17. A jelen Ajánlás 15. bekezdése (1) albekezdésében említett orvosi vizsgálatokat

- (a) az illetékes hatóság szakhatósági engedélyével rendelkező szakképzett orvos felügyelete alatt, szükség esetén egy arra illetékes laboratórium támogatásával kell elvégezni;
- (b) szükség van a vizsgálatok megfelelő igazolására.

18. Az orvosi vizsgálatokat munkaidőben kell elvégezni; a vizsgálatok elvégzése a munkavállalók számára semmilyen költséggel nem járhat.

19. A várandós és erre vonatkozó orvosi igazolással rendelkező nőket, illetve szoptató anyákat a benzol vagy benzoltartalmú anyagok hatásának kitett munkahelyeken foglalkoztatni tilos.

20. A 18. életévüket be nem töltött fiatalok csak megfelelő oktatást vagy képzést követően, megfelelő szakmai és orvosi felügyelet mellett dolgozhatnak a benzol vagy benzoltartalmú anyagok hatásának kitett munkahelyeken.

V. TARTÁLYOK

21.(1) Benzol vagy benzoltartalmú anyagok tárolására használt tartályokon jól áthatóan fel kell tüntetni a "Benzol" feliratot és a veszélyre figyelmeztető jelzéseket.

(2) Jelezni kell a szóban forgó termék százalékos benzoltartalmát.

(3) A jelen bekezdés (1) albekezdésében említett, veszélyre figyelmeztető jelek csak a nemzetközi kereskedelemben ismert és egységesen használt jelek lehetnek.

22. A benzol és a benzoltartalmú anyagok csak a megfelelő anyagból készült, megfelelő szilárdságú tartályokban szállíthatók a munkahelyekre, mely tartályokat úgy terveztek és készítették, hogy semmiféle szivárgást vagy a gőzök véletlenszerű kiszabadulását ne tegyék lehetővé.

VI. AZ OKTATÁSRA VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEK

23. Minden tagállamnak meg kell tennie a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a benzol vagy a benzoltartalmú anyagok káros hatásainak kitett munkavállalók a munkaadó költségére megfelelő oktatásban vegyenek részt, és elsajátítsák az egészség védelmére és a balesetek megelőzésére, valamint a mérgezési tünetek jelentkezése esetén szükséges tennivalókra vonatkozó ismereteket.

24. Azokban a helyiségekben, ahol benzol és benzoltartalmú anyagokat használnak, megfelelő helyeken figyelmeztető táblákat kell elhelyezni, amelyek felhívják a munkavállalók figyelmét

- (a) a veszélyekre;
- (b) a szükséges megelőző intézkedésekre;
- (c) a használandó védőeszközökre;
- (d) az akut benzolmérgezés esetén szükséges elsősegély-intézkedésekre.

VII. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

25. Minden tagállam köteles

- (a) törvényekkel vagy rendeletekkel, vagy a hazai joggyakorlatnak megfelelő egyéb módon megtenni a jelen Ajánlás rendelkezéseinek érvényesítéséhez szükséges intézkedéseket;
- (b) a hazai gyakorlatnak megfelelően meghatározni azt a személyt vagy azokat a személyeket, aki felelős vagy akik felelősek a jelen Ajánlás rendelkezéseinek érvényesítéséért;
- (c) biztosítani a jelen Ajánlás rendelkezéseinek végrehajtását ellenőrző megfelelő felügyeletet, vagy önállóan meggyőződni a megfelelő felügyelet működéséről.

26. Minden országban az illetékes hatóságnak tevékeny részt kell vennie a benzol kiváltására alkalmas, nem káros vagy kevésbé káros anyagokkal összefüggő kutatások támogatásában.

27. Az illetékes hatóságnak létre kell hoznia egy olyan statisztikai rendszert, amelynek segítségével a hatóság rendszeresen közlésezi a benzolfertőzés egészségügyi szakértők által feltárt eseteinek adatait; ezeket az adatokat évenként kell közzétenni.